

Załącznik  
do uchwały Nr XXXIII/235/05  
Rady Miejskiej w Myszyncu  
z dnia 15 grudnia 2005 roku

## **GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MYSZYNEC NA LATA 2006 - 2010**

### **I. WSTĘP**

Strategia określa główne kierunki działań w zakresie integracji społecznej i polityki społecznej w gminie Myszyniec w latach 2006-2010. Opracowanie i realizacja gminnej strategii wynika z artykułu 17 ust 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004. W cytowanym artykule określono zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Transformacje zachodzące w gminie ale również i w całym kraju niosą pozytywne i negatywne skutki społeczne. Znaczna grupa mieszkańców naszej gminy staje się świadczeniobiorcami ośrodka pomocy społecznej. Część tych osób wymaga wsparcia materialnego, część świadczeniobiorców ośrodka oczekuje pomocy niematerialnej- w formie usług, poradnictwa.

Zadaniem ośrodka jest udzielenie wsparcia rodzinom i osobom w taki sposób, by umożliwić im samodzielną egzystencję, stworzyć szansę na możliwości rozwoju. W najbliższych latach istnieje konieczność zmiany modelu funkcjonowania pomocy społecznej i nie ograniczania jej tylko do funkcji ratowniczej, w której główny nacisk kładzie się na świadczenie pomocy materialnej w formie szerokiego asortymentu zasiłków bez przeniesienia nacisku na pracę socjalną polegającą na wszelkiej działalności zmierzającej do usamodzielnienia jednostki i wykorzystania jej własnych umiejętności i możliwości.

## II. Charakterystyka socjodemograficzna gminy

### Rolnictwo

Gmina Myszyniec zajmuje powierzchnię 22 352 hektarów, w skład jej wchodzi 18 sołectw. Jest to gmina o charakterze typowo rolniczym. Przeważają gospodarstwa o małej powierzchni i słabych glebach. Gospodarstwa są słabo zmechanizowane. Produkcja rolnicza jest wciąż nisko dochodowa, co powoduje, iż dla wielu rolników ich gospodarstwo nie stanowi głównego źródła dochodu. Na terenie gminy jest bardzo mało zakładów pracy, przemysł praktycznie nie istnieje. Istniejące zakłady zatrudniają nieliczną grupę osób.

### Mieszkańcy gminy

W skład gminy wchodzi 18 sołectw i miasto Myszyniec. Liczba mieszkańców – 10 922 z czego 3 060 mieszka w Myszyńcu.

Struktura wiekowa ludności przedstawia się następująco:

**Tabela nr 1**

**Struktura wieku mieszkańców Gminy Myszyniec wg stanu na dzień 30 .XI.2005**

| <b>Wiek</b>   | <b>Mężczyźni</b> | <b>Kobiety</b> | <b>Ogółem</b> |
|---------------|------------------|----------------|---------------|
| 0-2           | 199              | 165            | 364           |
| 3-5           | 235              | 208            | 443           |
| 6-7           | 156              | 133            | 289           |
| 8-12          | 470              | 408            | 878           |
| 13-15         | 278              | 273            | 551           |
| 16-18         | 292              | 268            | 560           |
| 19-65         | 3470             |                | 3470          |
| 19-60         |                  | 2860           | 2860          |
| Powyżej 65    | 514              |                | 514           |
| Powyżej 60    |                  | 993            | 993           |
| <b>Ogółem</b> | <b>5614</b>      | <b>5308</b>    | <b>10 922</b> |

## **Oświata i wychowanie**

Na terenie gminy funkcjonuje 12 szkół podstawowych, w których uczy się 1006 dzieci oraz trzy gimnazja publiczne, które mają siedzibę w Myszyńcu, Wykrocie i Wolkowych. Do wymienionych placówek gimnazjalnych uczęszcza 527 uczniów. Jeśli chodzi o edukację przedszkolną to jest ona realizowana w jednym przedszkolu do którego uczęszcza 25 dzieci. Ogółem do klas „0” uczęszcza 161 dzieci.

W Myszyńcu jest Zespół Szkół Powiatowych, w skład którego wchodzi Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane o trzech kierunkach: ekonomiczno administracyjnym, rolniczo spożywczym, zarządzanie informacją, Zasadnicza Szkoła zawodowa - kierunek wielo zawodowa. Ponadto w obrębie zespołu funkcjonują dwie formy kształcenia dla osób dorosłych. Są to Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych oraz Szkoła Policealna – Technikum Informatyczne. W placówkach tych uczy się prawie 500 osób.

## **Ochrona zdrowia**

Opieka zdrowotna na terenie gminy jest prowadzona przez dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej. W Myszyńcu ma siedzibę podstacja Pogotowia Ratunkowego. Jeśli chodzi o świadczenie specjalistycznych usług zdrowotnych, to mieszkańcy naszej gminy mogą skorzystać z rehabilitacji oraz z pomocy lekarza ginekologa – położnika. Sieć apteczną stanowią trzy prywatne apteki. Najbliższa placówka leczenia zamkniętego znajduje się w oddalonej o 40 km Ostrołęce.

W Myszyńcu funkcjonuje placówka terenowa KRUS, zajmująca się obsługą rolników.

## **Pomoc Społeczna**

Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy, obszarem działania obejmuje gminę Myszyńiec. Kadre stanowi kierownik ośrodka i 13 pracowników zatrudnionych w formie umowy o pracę, w tym 4

pracowników do świadczenia usług opiekuńczych. Ośrodek oprócz zadań bezpośrednio wynikających z realizacji ustawy o pomocy społecznej jest realizatorem:

- ustawy o dodatkach mieszkaniowych
- ustawy o świadczeniach rodzinnych
- ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ośrodek pomocy społecznej świadczy usługi opiekuńcze dla osób chorych, w podeszłym wieku, samotnych.

System wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi tworzą dwie formy. Środowiskowa forma wsparcia to świadczone od roku 1998 specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W Myszyńcu od ośmiu lat funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dysponuje on 25 miejscami. Ponadto funkcjonuje również Klub Pacjenta, w ramach którego są organizowane integracyjne spotkania dla podopiecznych, wycieczki, wspólne grillowanie.

## **Mieszkalnictwo**

Na terenie gminy występuje przede wszystkim zabudowa zagrodowa – głównie na wsi i zabudowa jednorodzinna. Praktycznie nie ma zabudowy wielorodzinnej . Gmina posiada 55 lokali komunalnych.

### III. Diagnoza problemów społecznych gminy

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy została dokonana w oparciu o wieloletnie rozeznanie środowiskowe pracowników ośrodka pomocy społecznej oraz dane uzyskane z rocznika statystycznego, instytucji i organizacji współpracujących z ośrodkiem. Do najbardziej nasilonych problemów naszej gminy należą:

**1. Bezrobocie spowodowane głównie brakiem miejsc pracy.** Jego główną przyczyną jest brak jakiegokolwiek przemysłu na terenie naszej gminy. Istniejące niewielkie zakłady pracy, w przeważającej większości prywatne zatrudniają małą grupę osób. Na stan bezrobocia w gminie Myszyniec ma wpływ również ogólnie zła sytuacja na rynku pracy w całej Polsce. Niewątpliwie jako przyczynę bezrobocia należy tutaj ująć specyfikę gospodarstw rolnych w naszej gminie. Przeważają gospodarstwa mało arealowe, bez odpowiedniego zaplecza maszynowego, wymagające modernizacji i poniesienia dużych środków finansowych. Bezrobocie w sposób bezpośredni wpływa na ubóstwo mieszkańców naszej gminy.

#### **Tabela nr 2**

**Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia**

| Rok  | Liczba rodzin |
|------|---------------|
| 2002 | 340           |
| 2003 | 436           |
| 2004 | 249           |

## **2. Niedostateczna ilość usług skierowanych do osób starszych, chorych, samotnych, niepełnosprawnych.**

Starzenie się to naturalny, długotrwały i nieodwracalny proces fizjologiczny. Zmiany demograficzne, postęp medycyny powodują, że wzrasta liczba osób w podeszłym wieku. Jednocześnie występuje coraz bardziej widoczny brak opieki nad tymi osobami ze strony ich rodzin. Z narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań wynika, iż w roku 2003 naszej gminie zamieszkiwało 1580 osób w wieku poprodukcyjnym w tym 523 mężczyzn i 1057 kobiet.

Ośrodek pomocy społecznej od roku 2003 świadczy usługi opiekuńcze skierowane do tej grupy osób (wcześniej ten rodzaj usług świadczył Rejonowy Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrołęce). Jednak coraz częściej spotykamy się z sytuacjami, kiedy okazuje się, że ta forma pomocy jest niewystarczająca i należy rozbudować system pomocy dla osób starszych. Rachunek ekonomiczny wskazuje, że najważniejszą zasadą jest utrzymanie człowieka starego w jego naturalnych warunkach i w samodzielnym mieszkaniu.

### **Tabela nr 3**

**Liczba osób, którym przyznano usługi opiekuńcze**

|    | <b>Rok</b> | <b>Liczba Osób</b> |
|----|------------|--------------------|
| 1. | 2002       | 44                 |
| 2. | 2003       | 53                 |
| 3. | 2004       | 53                 |

### **3. Wzrost liczby osób o ograniczonej zdolności radzenia sobie samemu w związku z osiągniętym wiekiem, niepełnosprawnością, chorobą, brakiem źródła utrzymania, bezdomnością.**

Przemiany demograficzne, ekonomiczne doprowadzają do coraz częściej pojawiających się sytuacji kryzysowych polegających na tym, że osoba znajduje się w sytuacji kryzysowej- nie ma gdzie mieszkać, nie posiada prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, występuje brak jakiegokolwiek źródła dochodu przy jednoczesnym wystąpieniu np. choroby, niepełnosprawności. Taka sytuacja wymaga od pracowników ośrodka ogromnej mobilności, podjęcia szeregu działań i czynności.

### **4. Narastanie zjawisk patologii szczególnie alkoholizmu, narkomani wśród młodzieży, przemocy domowej, problemów wychowawczych z dziećmi.**

Rodzina jest podstawową formą życia społecznego. Narażona jest w związku ze zmianami gospodarczymi i ekonomicznymi na wiele problemów z zaspokajaniem podstawowych potrzeb życiowych. W rodzinie jednostka nabywa pierwsze i najważniejsze umiejętności społeczne, co rzutuje na całe przyszłe jej życie. Problemy związane z ubóstwem, bezrobociem mogą rzutować na powstanie niewydolności wychowawczej, załamanie się podstawowych ról, jakie pełni rodzina. Ponadto rodzina jest często skupiskiem, ogniskiem patologii i dewiacji. Zaburzenia funkcjonowania mogą być bardziej nasilone w przypadku rodzin niepełnych, wielodzietnych, dotkniętych niezaradnością. W związku ze znacznym pogorszeniem się sytuacji materialnej wielu rodzin nastąpiły w nich niekorzystne zmiany polegające na skupieniu się na funkcji zabezpieczającej byt ekonomiczny przy jednoczesnym osłabieniu takich funkcji jak opiekuńcza, socjalizująca, wychowawcza.

Na terenie naszej gminy dominującym problemem jeśli chodzi o uzależnienia jest alkoholizm, wpływający destrukcyjnie na funkcjonowanie całej rodziny. Ma on negatywny wpływ nie tylko na osobę uzależnioną, ale na wszystkich członków rodziny. Obserwujemy nasilanie się tego problemu, alkohol piją coraz młodsze osoby. Szerzące się zjawisko alkoholizmu nie respektuje płci, wieku, ani statusu materialnego. Zjawisko to nader często dotyczy klientów pomocy społecznej. Alkoholizm powoduje nie tylko problemy zdrowotne, biedę, ale jest również przyczyną problemów wychowawczych z dziećmi, jest jedną z przyczyn przemocy domowej.

Szczegółowe zadania i zamierzenia dotyczące przeciwdziałania alkoholizmowi, a także leczeniu osób uzależnionych i łagodzeniu skutków nadużywania alkoholu zawarto w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, który stanowi integralny załącznik do strategii. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest rokrocznie uchwalany przez Radę Miejską.

## **5. Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych szczególnie jeśli chodzi o nierówne szanse tych osób na pełne uczestnictwo w życiu społecznym**

Niepełnosprawność należy rozumieć jako dysfunkcję organizmu, działania na rzecz osób niepełnosprawnych mają na celu usunięcie przeszkód utrudniającym osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym oraz włączenie ich w nurt aktywnego życia. Osoby niepełnosprawne umysłowo czy też fizycznie powinny mieć takie same prawa jak osoby w pełni sprawne. Problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin są zazwyczaj skomplikowane, a ich rozwiązanie wymaga zaangażowania innych instytucji i osób. Same rodziny lub osoby nie są w stanie ich samodzielnie pokonać. I chociaż w naszej gminie podejmuje się dużo działań na rzecz osób niepełnosprawnych, szczególnie osób niepełnosprawnych umysłowo, to ich sytuacja wymaga poprawy i zmiany na lepsze.

#### **IV. CEL STRATEGICZNY:**

Stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Umożliwienie osobom życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

#### **V. CELE OPERACYJNE**

##### **1. Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym bezrobociem**

- organizacja prac publicznych
- ścisła współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie pośrednictwa pracy i doskonalenia zawodowego bezrobotnych
- organizowanie przez ośrodek pomocy szkoleń dla osób bezrobotnych
- utworzenie banku ofert pracy dla osób bezrobotnych
- zorganizowanie wspólnie z Urzędem Miejskim w Myszyńcu szkolenia dla kobiet bezrobotnych (wytwarzanie rękodzieła)

##### **Przewidywane efekty**

1. Większa mobilność osób bezrobotnych
2. Utworzenie nowych miejsc pracy
3. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych
4. Zwiększenie zasobu wiadomości na temat umiejętności dotyczących metod poszukiwania pracy

##### **2. Rozszerzenie katalogu usług skierowanych do osób starszych, samotnych, wymagających opieki**

- utworzenie rodzinnego domu pomocy społecznej dla osób starszych

- podniesienie poziomu świadczonych usług opiekuńczych poprzez wyodrębnienie usług gospodarczych i usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych
- kształcenie osób do wykonywania usług opiekuńczych w szkole dla opiekunek domowych
- utworzenie świetlicy opiekuńczej dla osób w podeszłym wieku

#### **Przewidywane efekty:**

- respektowanie praw osób starszych do godnego życia w społeczeństwie
- zagospodarowanie czasu wolnego osób starszych
- zapewnienie komfortu psychicznego i poczucia bezpieczeństwa osobom starszym poprzez zabezpieczenie ich funkcjonowania w społeczeństwie
- zmniejszenie poczucia osamotnienia

### **3. Stworzenie warunków umożliwiających bytowanie w sytuacjach kryzysowych osobom, znajdującym się w kryzysie**

- zaadoptowanie budynku po jednej ze szkół na terenie gminy na cele mieszkania chronionego,
- szeroko rozumiana praca socjalna, również metodą kontraktu,
- obserwacja środowisk, praca z osobą/ rodziną, zagrożoną kryzysem

#### **Przewidywane efekty**

- uzyskanie zaplecza w postaci mieszkań, w których będzie możliwość umieszczenia osób potrzebujących schronienia,

**4. Utworzenie sieci oparcia społecznego i instytucjonalnego dla rodzin, w których występują problemy wynikające z pojawiania się i nasilania zjawisk patologii**

- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Myszyńcu w celu lepszego przepływu informacji dotyczących rodzin zagrożonych patologią,
- współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rodzinnego w Ostrołęce,
- szkolenie pracowników ośrodka w zakresie przemocy domowej,
- organizowanie sieci szkoleń dla kobiet, ofiar przemocy domowej,
- ścisła współpraca z funkcjonującymi w Myszyńcu dwoma ogniskami wychowawczymi, szczególnie jeśli chodzi o kwalifikację dzieci do tych placówek,
- finansowanie z funduszu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynagrodzenia dla osób zatrudnionych w tych placówkach,
- kierowanie dzieci z rodzin zagrożonych patologią do świetlic środowiskowych,
- zaspokajanie socjalnych potrzeb dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez opłacanie dożywiania w szkole, opłacenie udziału w wypoczynku letnim,
- doradztwo specjalistyczne i edukacyjne dla rodziców,

**Przewidywane efekty:**

- podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników w zakresie metod postępowania z ofiarami przemocy,
- podniesienie świadomości kobiet, doznających przemocy,
- zabezpieczenie potrzeb socjalnych dzieci z rodzin zagrożonych patologią,
- utrwalenie naturalnych więzów rodziny,
- zwiększenie własnej aktywności rodzin

## **5. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych**

- doradztwo specjalistyczne i pomoc ekonomiczna (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) osobom niepełnosprawnym,
- pomoc przy współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w organizowaniu turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych,
- budowanie pozytywnego wizerunku ludzi dotkniętych niepełnosprawnością poprzez udział osób niepełnosprawnych w różnych formach działalności kulturalno –sportowej, wystawach,
- organizowanie cyklicznych imprez: Mityng Lekkoatletyczny, bale karnawałowe, spotkania integracyjne, plenerowe,
- zwiększenie dostępności do informacji o wszelkich formach wsparcia oraz podmiotach realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie za pomocą poradnictwa i szkoleń umiejętności nawiązywania kontaktów z pracodawcami przez osoby niepełnosprawne,
- wypracowanie umiejętności poruszania się po rynku pracy,

### **Przewidywane efekty**

- usprawnienie fizyczne i społeczne osób niepełnosprawnych,
- umożliwienie powrotu osobom niepełnosprawnym do godnych warunków życia i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb,
- odciążenie rodzin, w których są osoby niepełnosprawne,
- podniesienie poziomu wiedzy na temat możliwości pomocy osobom niepełnosprawnym,
- przełamanie obojętności i niechęci w społeczeństwie lokalnym wobec osób niepełnosprawnych szczególnie osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,
- nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy

## **VI. Podsumowanie**

Przewidujemy, iż przygotowana strategia pomoże w rozwiązaniu problemów społecznych w gminie Myszyniec. Realizacja przedstawionych zadań będzie odbywać się w ciągu najbliższych lat. Powodzenie jej będzie zależało od wielu czynników. Środki finansowe do realizacji strategii będą pochodziły z budżetu własnego gminy, w tym również z funduszu alkoholowego. Ponadto ośrodek będzie się ubiegał o dofinansowanie z innych źródeł.

Strategia będzie realizowana przy współpracy społeczności lokalnej oraz niektórych organizacji i instytucji, takich m.in. jak:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce
- Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myszyńcu
- Pedagog Szkolny
- Sąd Rodzinny w Ostrołęce

Szczególnie ścisła i wielotorowa współpraca planowana jest z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Myszyńcu.